

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотиків.

Оголошення коштують по 10 сотиків від одної пальної стрічки або її місяця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграмів: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозумітися щодня від 10—11. рано і 2—3. пополудні крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням поштової належності.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.

Належностей за анонсом марками поштовими не приймає ся.]

Записки.

„Deutsche Treue“ і польське „slowo“, — Кисановичові приятелі і домишники. — Одно кочке неправда. — Атец Багатірець лиже. Унійська а Православная „Русь“. — Гарна нуміанія „спасителів“ народу).

В субото мала черновецька Рада громадська вибрати двох віцебурмістрів і чотирох радників міста. Однак до вибору не прийшло а відложено єго на середу, бо й по двогодинній нараді за кулісами радні не могли згодити ся дотично вибору другого віцебурмістра. Се місце, як відомо, злучені до громадських виборів Німці, Жиди, Поляки і Русини рішили відступити Русини, тому, що Волохи звязали ся були з антисемітами проти коаліції а надто віцебурмістер Бальмош не хотів підписати навіть волоскої відозви за волоскими кандидатами в передмістях. Ізза того ухвалив виборчий комітет коаліції одноголосно вперед, щоб на випадок ворожого поступовання Волохів проти коаліції віддати один мандат Німцям а другий Русинам. Німці одержали свій мандат а Русинам обіцяно за те місце віцебурмістра, ну а тепер і тої обіцянки не хочуть додержати радні німецькі і польські; тільки жидівські радні готові додержати давнього приречення, але їх є лише 18 радних а з 4 українськими всего 22 голоси на 50 радних, що очевидно за мало. Українські радні поставили раді до вибору, кого хочуть мати віцебурмістром із поміж них. Але Німці ізза посла Кешмана а Поляки задля своїх волоских приятелів-дідиців у соймі боять ся Волохів і конче наперли ся вибрати наново п. Бальмоша віцебурмістром. При тім викручують ся всім иньшим тільки не правдивим аргументом. Сумно, що передові люди націй, які чванять ся своєю вірністю і своїм

плехотством, так дотримують заключеної угоди, даного слова. Ось так то виглядає на ділі та славна „deutsche Treue“ і польське „slowo“! Супроти того показало ся знов, що на Буковині провадять чесну політику тільки одні Українці і Жиди, а в прочих се тільки спекуляція на те, якби свого союзника використати, щоби відтак в потребі підлезувати ся єму знов солодкими обіцянками, за якими криє ся нова зрада.

*

Кисановичева „freche Lügenzeitung“ кричить „Gewalt“, що єго приятелям Герасимовичови, Топуцакови діє ся кривда тому, що шкільне начальство сьміє і сих „взірцевих“ учителів потягати до відвічальности за їхні „заслуги“; бачите, по думці Кисановича, єму і єго приятелям все має уходити безкарно, бо инакше політичні розбешаки накидують ся зараз на кожного лайкою і денунціяціями, думаючи, що кождий налякає ся шайки політичних розбешак, які під покришкою політики дозволяють собі толочити ногами закони, приписи, словом увесь лад і порядок, та записані обовязки свого стану, який для них має бути єдино дійною короною. Але і ся шайка переконає ся небавом, що їхній терор не всім страшний.

У тім-же числі „Fr. L. Z.“ Кисановичові донощики брешуть, що інсп. Попович побирає 100 корон місячно за редакцію „Буковини“. Воно не було-б злочином, але денунціянти грубо помилили ся, бо інсп. П. не побирає й сотика, про що денунціянти можуть кожного часу довідати ся у касієра „Буковини“, др. Льва Когута, Чернівці (ул. Петровича ч. 2) в урядових годинах „Селянської Каси“. Чи краєвий інспектор підчинений краєвій раді шкільній (котрої є членом)

як учитель Кисанович і чи вільно єму дописувати до газет, хочби навіть нотатку про радикальну агітацію п. Топуцака на зборах учителів, скликаних задля „станової“ організації, про се нема що спорити. Коли Кисановичові креатур-денунціянти годні здобути ся тільки на такі підлі брїхні і глупі нісенітницї, то не допоможуть шефови „охрани“ політичних „розбешак“ до пожаданого успіху охорони єго пупілів, яких вини і він сам не сьміє заперечувати.

*

Раз конечно розминули ся з правдою панове Гринюк, Коковський і Смулка, заявивши в приступім для всіх наших напастників „Ділі“, що виступили в редакції „Буковини“ тому, що не годять ся з нашими статями, наколи нам кождий з них заявив з осібна, що уступає, бо мусить учити ся. В кождім разі одно або друге неправда, а ще менше личить таке поступоване тому, що один наперед другого впрошував ся до редакції „Буковини“.

*

Атец Багатірець мусів злизати, що наплював на єгерента Коха з Вилавча в своїй „Народній Раді“, инакше і єго приятель Менцель не міг єго вратувати від неминучої кари перед судом присяжних, де вийшли ним самим написані брїхні наверх. Кошта процесу заплатив радо, бо прийшли легко.

*

Поміч, яку Москалі обіцяли галицким і нашим кацапам, видно вже й прибула, бо наші настоящі москалики стали видавати у Львові тижневик (Унійська?) „Русь“, а у нас „Православная Русь“, про котру поговоримо на другий

Марль Жид.

Пророцтва Фурієра.

(Конець).

В тій області є дороговісний припас енергії. Сю енергію оказують не лиш вожди й організатори. І всім иньшим членам доводиться сповнитися актом альтруїзму, пр. платити паї, брати участь в загальних зборах, або в засіданнях управи, що не дуже приємне нам, представителям буржуазії, а тим більше робітникам, який робив цілий день. І як член кооперативу не спроможеть ся на те мале зусилля, як він дійсно цілком індивідуаліст, або єгоїст, то в таким разі його усувають зі спілки, або виступає сам. Таким способом добір найліпших здійснюється так само в кооперативі, як і при конкуренції. І ми маємо також наших вибраних! — лише з тою різницею, що вибранці кооперативу є краще приспособлені до роблення прислуг другим, коли противно вибрані конкуренції хочуть користуватись прислугами других. В тім уся різниця!

Знаю добре, що не всі члени наших кооператив є вибраними. І в нас є несповнібі, ліниві, крикуни, які лиш те роблять, що критикують всіх, які роблять щонебудь для добра товариства — хоч, правду сказавши, і їх робота не є безкорисна. Та ви скажіть, будь ласка, чи й борба за істнованє не має злишних елементів. Чи не борба

о істнованє призибрала великий контингент посередників? Чи не вона витворила т. зв. інтелігентний та промисловий пролетаріат? І робітники, які наслідком замкнення фабрик знайшли ся „на бруку“ завдячують борбі о істнованє те, що стали неробами.

Піднімаючи одного чоловіка в гору, роблячи його багатим промисловцем або купцем роздає конкуренція чимало людей. Чи ж ви не бачите, що весь капіталістичний устрій, (який кооператив хоче як не знищити, то бодай перемінити) переміняє масу людей на слуги, робітників, знаряди, hands, як говорять англійці — не люди, а руки! — і вбиває чимало сил та індивідуальностей.

Наемні робітники успішно співділяють в розвитку „личностей“. Але, на жаль, се личности тих, на яких вони працюють.

Саміж вони, або щонайменше ті з них, які не зміogli охоронити себе від впливу конкуренції професіональними союзами, є мертвими ляльками, які підносять і спускає в діл кожда хвиля!

Два роки тому мала великий успіх песа де Куреля п. н. „Пир льва“. Автор виводить хазяїна і страйкуючих робітників. Він веде з ними переговори і доказує їм, що при теперішнім економічним устрою чоловіком є лише хазяїн. Він думає, ділає, творить багатства. Лише він ходить на полюване і вбиває буйвола і лиш він може вимагати багатства. Що знов до робітників, слуг, всіх т. зв. співробітників, то вони повинні вдовольняти ся остан-

камй добити, які він їм великодушнo лишає. Заробітна плата, яку він їм дає — се останки з пива льва!

А якіж результати обіцяє нам кооператив? Надіємо ся, що при спільній кооперативній організації не буде більше ні львів, ні шакалів, лише люді які будуть старатись помагати один другому і здійснити девізу, яка є у всіх циркулярах кооперативних спілок в виді написи округ двох злучених рук: всі за одного, один за всіх.

І чи справдають ся тоді слова Демолена, що результатом системи солідарности буде погіршенє способних, а цілком не поліпшенє неспособних? Яким чином моглиб способні при кооперативнім устрою погіршитись? На всякий случай не з моральної точки погляду. Во як я сказав і повторяю, при таким устрою, колиб люди помагали собі, помагаючи другим, треба би далеко більшої втрати сил, ніж при чисто індивідуальнім устрою. Я сказав і повторюю, що на се, щоб дати поміч другому, протягнути йому руку, треба бути по одному, або, як удачно виразив ся Віне, щоби віддати ся другим, треба належати до себе.

Що тичить ся неспособних, як вони безнадійно неспособні, то їх участь не буде на всякий случай гірша, як при свободній конкуренції. Вони будуть може лишатись позаду, але з тою бодай різницею, що вони будуть старатись підняти ся на уровень иньших. Коли запитали одного промисловця з Манчестора, що він робить зі своїми неспособними та

раз обширнійше, а покищо звертаємо увагу на сі обі нові російські вовчиці в овечій шкірі, що від тепер що тижня заглядати муть до наших селянських кошар, особливо у Вашківському повіті.

На Вашківський повіт сплила справді велика благодать, бо з двох боків, з Росії кацапи а з Галичини радикали. Кацап Вагати́рець і радикал Гарасимович тепер „єдиними устима“ відають в першій мірі на послів з Вашківського повіту, а вихвалюють один кацапів а другий радикалів як єдиних спасителів „бідного народу“. Не правда, гарна кумпанія спасителів народу від його правних і щирих заступників? Господи, злізъ тай подиви ся, як „гірше Ляха свої діти матір розпинають“ ізза хоробливої особистої амбіції!

З внутрішніх справ.

Парламентарне положене.

Як доноситъ часописи, постановлено на нараді міністрів, повідомити президию ради державної про скликане парламенту на 10. марта с. р. Президиум має предложити раді державній порядок денний, на яким як перша точка має бути вибір нової президії. Проводити нараді буде найстарший віком посол др. Ф у н к е. Попередний президент палати др. Вайскіркнер став, як звісно, міністром торговлі. Яка кандидат на президента палати являть ся з рамени христ.-соціальної партії др. П а т а й, проти якого клерикальна група християнських соціалів ставить яко кандидата колишнього міністра рільництва др. Ебенгоха. Се роздвоєне в християнсько-соціальній партії може спричинити виступ клерикалів з партії. Також „Славянський Союз“ домагає ся для себе місця президента опираючи ся на то, що він тепер найсильнішою групою парламенту (125 голосів), Чехи хочуть переперти кандидатуру Ма-стальки.

Барон Вінерт має — як кажуть — добру волю працювати з парламентом. Він одержав від корони — як довідує ся „Korrespondenz Zentrum“ — наказ неминучо перевести закон о рекрутах, все одно чи з помічю парламенту, чи § 14. По-лагоджене військової квестії являє ся конечним ще й з огляду на заграничну ситуацію. Колиб обради законопроєкту о рекрутах не були можливі через обструкцію, тоді парламент відразу замкнено-б, і отворено-б хіба аж в осени. Нова реконструкція кабінету тепер виключена. Колиб ухвалено рекрут-ський закон, тоді прийшов би на дневний порядок законопроєкт о удержавненю прив. желізниць. Як робота піде гладко, тоді можна буде приступити до зпарламентаризованя кабінету.

старими робітниками, які не можуть робити в фабриці, він відповів: Поручаю їх законам та журбі природи! Ми знаємо, що воно таке ті закони: вони такі, яких уживаєть ся в армії в часі знаходу: Слабих полишає ся їх судьбі. Їх полишаєть ся на голод і холод, їх переслідують, як в часі переправи через Березину козаки та вовки. Протівно в кооперативній армії ждуть на тих, що лишають ся позаду. Я знаю, що так ждати не дуже прийнятно. І Цезар жалував ся, що він мусить приміювати свої кроки до кроків ослів, що несеуть його тятарі. Се тяжко, особливо в тім случаю, як неспосібний нічого не несе, а його мішок мусить в часі походу двигати другий!

Але всеж таки його ждуть: як він засне при
огнищі, тоді його будять, як замерз в снігу, розти-
рають і приводять до чуття. І таким чином спа-
сають ще одного, ще один вертає до вітчизни.

Я скінчив. В кооперативній школі ми не хочемо знищити ні конкуренції, ані особистого інтересу. В нас нема такого смішного наміру. Ми хотілиб лиш увільнити конкуренцію від всього, що в ній безкорисне, рудиментарне, заховавши все, що в ній вічне.

Ми не думаємо, що натиск конкуренції є, як нас запевняють необхідним імпульсом людської діяльності. Ми судимо разом з одним із основателів індивідуальної школи, Гербертом Спенсером, що теперішній економічний устрій є „переходовим режимом“, стадією „воюючого індивідуалізму“, й ста-

Абрагамович уступив.

Галицький міністер-земляк, чи властиво польський міністер Абрагамович подав ся в суботу до димісії. Свій крок умотивував тим, що його позиція як міністра-земляка з огляду на конфлікт з „Колом“ може для краю принести тільки шкоду. Що за патріот! О наслідство дре ся чимало „демократів“, з яких найліпші вигляди має др. Дулемба, при якого виборі до Ради державної діяли ся просто страшні шахрайства.

Конференція президії укр. клубу у президента міністрів.

На понеділок (1. марта) запросив бар. Вінерт президію українського парламентарного клубу на конференцію.

Заграничний огляд.

Справа австрийско-турска залагоджена.

В п'ятницю 26. лютого підписано в Царгороді протокол австрійсько-турецького договору. Протокол обіймає дев'ять артикулів і головні його постанови звучать в коротці ось так:

Австро-Угорщина реалізує з всіх прав до новобазарського Сандчаку. Конститується ся, що між обома державами усунено всякі різниці що до Боснії й Герцеговини, та що турецьке правитель-ство признає стан, сотворений рішенням австро-угорського правительства в тій справі. Забезпечує ся підданим Туреччини, Боснії й Герцеговини свободу переселення, з застереженням усіх їх прав-отно-правних відносин. Так само гварантуєть ся свободу віри й професії могамеданців у Боснії й Герцоговині і дозволяєть ся згадувати ім'я Сул-тана, як халіфа, в молитвах могамеданців. Мога-меданське духовенство буде підлягати в церков-них справах як доси, шейкови уль Іслам у Цар-городі.

Протягом 15 днів по ратифікації протоколу має австро-угорське правительство заплатити Туреччині 54½ мільйонів корон за земські посілости, що належали до турецького правительства в анектованих краях.

Окрім того з'обов'язуєть ся Австро-Угорщина по двох роках заключити торговельний договір з Туреччиною, яка дістає окрім того призвіл на піднесенє свого охоронного мита з 11% на 15%, на заведене кількох монополів та на побиране консумційних оплат від деяких товарів. Вкінци має австро-угорське правительство скасувати всі свої почтові уряди на турецькій території та обіцєв Туреччині поперте в єї міжнародних заходах скасовани капітуляцій, які існують у Туреччині.

Таким чином залагоджено непорозуміння між обома державами, а наслідком затвердження австрійсько-турецької угоди одержав австрійський амбаса-

дню часовую. Нас не страшає перспектива, що, коли погони за наживом прийде до упадку, економічна діяльність, ослаблючи поступово, стане в кінці на точці замерзання, так як нас не страшає думка, що промисл буде мусів колись погасити свої печі, як не остане камінного вугля.

Ні, так в матеріяльній, як і в моральній області є багато чинних диваючих сил, явних і тайних, які можемо викликати і яких досить на те, щоби упокоїти нас що-до дальшої людської судьби. Крім того, приймаючи гірше, якби навіть доказано, що ослаблене конкуренції в виді борби за існування, як і знищене ненаситної жадоби наживи мають викликати знищене жерела багатств, я не бачив би серйозної причини непокоїтись.

Джон Стюарт Міль предвидів в будуччині можливість такого економічного стану, коли „ріка людського промислу застрягне в стоячій морю“. Чому в „стоячій“? На що те слово, що наводить сумні гадки про болото? Чи-ж не відомо, що не в бурливих потоках, не в бистро пливучих ріках, все в мутних і грязьких відбивається небо, береги і що ми можемо любовати ся сими відбитими лиш в тихих водах озер. Так само і обмежене економічної діяльності даючи людям дозвіл на „роздмування“ дозволить нашій будучій спільці вібаву троха небо і повсвятивати себе висшим ідеям.

дор в Царгороді маркграф Палавічіні повідомлені від великого везира про приказ, щоб залишено бойкот австрійських товарів.

Австро-сербский конфликт.

Царгород, 1. марта (Кб.). В тутешних дипломатичних кругах панує гадка, що небезпека австрійсько-сербської війни зменшилась в наслідок того, що держави рішилися на інтервенцію в Білгороді а сербський кабінет видав комунікат, в яким заявляє, що буде продовжувати мирну політику попереднього кабінету, імені береже інтереси краю, та очікуючи рішення держав буде заступати інтереси краю в дипломатичній дорозі. Повторено приказ військовій команді на границі, оминати все, що всі сусідні держави могли би уважати за провокацію.

П а р и ж, 1. марта (Кб.). „Agence Havas“ до-
носить з Лондону: Тутешні круги думають, що
нерішуче становище російського правительства спри-
чинила форма інтервенції, яку задумали дер-
жави. Росія побоювала ся прилучити ся до інтер-
венції, яка могла би була збудити в європейських
політичних кругах підозріне, немов би Росія в кри-
тичній хвилі лишала Сербію без помочи проти
Австро-Угорщини.

Становище Росії.

Петербург, 1 марта (Кб.). Утворений під президентю Новаковича новий сербський кабінет звернув ся до російського правительства з повідомленням, що Сербія бажає миру, не має ніяких агресивних намірів, буде повздержуватись всяких провокаційних кроків, а полишає державам задоволення сербських потреб, спричинених теперішню кривою. Петербургський кабінет у відповідь на се заявив що похваляє спокійне поведене Сербії, яке при теперішній політичній ситуації лежить в інтересі краю. Рівночасно відомо російському правительству, що сербська заява дотично територіального відшкодування не знайде ані симпатії ані підтримки зі сторони держав. Сербія здобуде собі прихильність держав в той спосіб, як зрече ся територіальних домагань, які їм би спричинили оружний конфлікт з Австро-Угорщиною. З огляду на вищесказаний сербським правительством намір піти за волею держав, Росія радить Сербії дати категоричну заяву, що Сербія не обстоює своїх територіальних домагань і у всіх справах, що стоять

П а р и ж, 1. марта (Кб.). „Agence Havas“ доносить з Берліна: Тут панує думка, що загальне положення наслідком застою переговорів з Росією не заострило ся. Панує цілковите порозуміння що до спільної мирної політики на сході.

Румунія мобілізує.

П а р и ж, 1. марта (Кб.). „Agence Havas“ до-
носить з Букарешту, що румунське правительство
зарядило мобілізацію корпусів, що стоять на гра-
ниці Сербії, при чім розходить ся лише о заря-
дження осторожности.

ДОПИСЬ.

Учитель з Галичини до учителів-Галичан на Буковині.

Не гнівайся, мої любі Товариші, що на сім місці хочу поговорити і Вам дещо пригадати, бо иньшої дороги не маю. Читаючи „Буковину“ довідуюся, що і товариші з Галичини не вдоволені з провідників українського народу і они лагодять ся до борби. Дуже, дуже мені прикро, що й Ви, панове, хочете нести роздор і робити на шкоду нашого народу. Ви знаєте, як живе українському народови в Галичині, де Поляки нас тиснуть і показують свою висість на кождім кроці, знаєте як живеть ся українському народови в Росії, а знаєте як живе нарід український на Буковині.

І кожний з Вас мусить признати, що Українцям буковинським жие ся найліпше і що тут з нами числитися мусять. А кому маємо сесе завдячити, як не нашим провідникам, котрі дуже довго і тяжко мусіли здобувати належні нам права. Таж кільканайцять лїт тому на „Буковині“ не було можна почути слова руского. То була мова упосліджена, а мужика ніхто не мав ні защо. Ніхто з руским мужиком не числив ся, бо за ним не було кому стати. А сегодня яка ріжниця, ми український народ стали ся нацією, маємо рівні права з другии народами. Десятки лїт треба було працювати, доки дійшло до того. В Галичині учителів українських тиснуть, переслідують щоб їх змести з лиця землі, декотрі сильнї духом видержують, терплять а не лишають свого бідного народу і несуть їм свѣтло правди і потїху в тім

страшнім горю, а декотрі слабші духом покинули Галичину і її славне господарство і опіку Поляків, прийшли на Буковину, щоб тут знайти захист під опікою щирих людей, українських провідників.

І дійсно, тут знайшли прихильність, тут почули себе горожанами вільними, тут не потребують оглядати ся, чи за плечима не стоїть жандарм і за слово правди, не прийде ся відпокутувати і відповідати перед власттю, не потребують тремтіти, що завтра Бог знає де опинять ся — не потребує боятися, що за роботу для народу вже виточено дисциплінарку, що інспектор зі зловним усьміхом подає декрет увільнення з заміткою, „może Pan starać się w innym powieście o posadę“; а ту вже в цілій Галичині знають „że to hajdamaka politycznie podejrzany“ і місяцями приходять ся ждати на посаду. Або ні звідси ні звідти за серпень замикають платню і кажуть, „Pan w sierpniu nigdzie nie był czynny“.

Думаю, що навіть і не потрібно Вам, товариші, сесе наводжу, бо Ви се добре знаєте! Але я тому Вам се пригадую, щоб дати Вам пізнати, як Ви віддаєте ся за щирість і опіку, якої тут дізнали. Не кажу того до всіх учителів, що прийшли з Галичини на Буковину — але на жаль в такі, що зривають ся до борби — і не знати за що і нащо і з ким, бо провідники українського народу дали докази ділами, що дбають о добро народу. Тут вже бороти ся не треба, а треба лиш працювати спільно з українськими провідниками. Як Ви хотіли вславити ся і бороти ся за народ, було лишити ся в Галичині, там мали поде до борби! А ту своєю борбою лише приносите шкоду, бо баламутите людей, котрі вже самі не будуть знати, кому вірити. Розв'яжете наріз, кладете ненависть між народ а народних робітників а така праця те непростий тріх! А як назвати таких робітників? Не дого, а наріз сам пізнаєт ся на Вашій кертничій роботі і сам Вас осудить.

(Від Редації. Поміщуємо отсю допис, яка лежить в нашій теці вже кілька неділь, на доказ, як судять про нас Галичани, що дивлять ся твєрезо на нашу роботу).

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. марта 1909.

Календар. Вівторок 2. (17.) Теодора, Тир. м., рим. Елени. — Середа 3. (18.) Льва, Агапета, рим. Куїгунди.

Запомога на плеканє худоби. Міністерство рільництва укліло раді культури кравові воеводства Буковини додаткову запомogu на плеканє рогової худоби і то за 1908 р. 7000 кор., а за 1909 рік 10000 кор. На ту саму ціль призначено державної запомоги 3000 кор.

Проти адвокатів-судіїв. Тутешні адвокатські конціпенти передали президентови адвокатської камери д-рови Кіслерови меморіал, в яким зазначають своє становище супроти переповнення стану кравих адвокатів пенсіонованими судіями. Як зачувати, будуть зібрані підписи адвокатів в цілі скликания пленарних зборів камери, де обговорено обю справу.

Стан коломийської „Просьвіти“. Підчас ювілею галицької „Просьвіти“ у Львові говорено, що читальні „Просьвіти“ по всіх селах Галичини знаменито розвивають ся, що число членів з дня на день зростає і т. п. Однак з дописи д. А. Крушельницького в „Прапорі“ бачимо, що справа з читальнями „Просьвіти“ як раз противно досить зле стоїть. Так прим. з 519 записаних членів коломийської філії „Просьвіти“ є лише 103 таких, що заплатили вкладки за 1908 р. З сільської інтелігенції Коломийщини священників і учителів не заплатили декотрі вкладки ще за 1904 р. Факт се дуже сумний, бо який примір може дати учитель і священник народод, коли він самий або взагалі не належить до читальні, або не сповняє своїх обов'язків яко член.

Дивний випадок смерті Михаліни Семенюк вже внісав ся. При лікарських оглядинах показало ся, що она померла цілком природною смертю, іменно задля затовщення серця і печінок. Зелений плин, який пайдено в жолудку, не є нічо иншого, як цілком звичайне средство проти корчів жолудкових, якого коротко перед смертю зажила. Вкінці показало ся, що і мозок її не находив ся в нормальнім стані.

Статистика фреквенції на австрійських університетах. Після оголошених міністерством просьвіти виказів фреквенції на університетах в Австрії за зимовий курт шкільного року 1908/9 після стану з дня 31. грудня 1909 р. університет у Відні числив разом 8714 студентів. З того числа припадає на богословський виділ 219, на правничий 3479, на медичний 1972 і на філософський 3034 студентів і студенток. На університет в Інсбруці було записаних загалом 1132 студентів, з того 358 на теології, 288 на правах, 197 на медицині і 289 на філософії. З 2023 студентів університету в Граца було записаних 88 на теології, 953 на правах, 361 на медицині і 621 на філософії. Чеський університет в Празі числив 4128 студентів, а з них було записаних 1909 на теології, 1935 на правах, 631 на медицині і 1453 на філософії. На університеті німецьким в Празі було в тім часі 1733 студентів, з того 60 на теології, 734 на правах, 344 на медицині і 595 на філософії. Університет у Львові числив 4195 студентів, а то на теологічнім виділі 415 (414 звичайних і 1 надзвичайних), на правничім виділі 2469 (2444 звичайних і 25 надзвичайних, ті послідні були слухачами науки державної рахунковості), на медичнім виділі 304 262 звичайних, і 5 слухачів надзвичайних, а на філософичнім виділі 1007 (507 слухачів звичайних, 132 слухачок звичайних, 117 надзвичайних, в тім 32 фармацевтентів і 32 госпітанток). На університеті в Кракові було 3026 студентів. З того числа було записаних 95 на теології (в тім 5 надзвичайних), 1128 на правничім виділі (в тім 17 надзвичайних), 515 на медицині (450 звичайних, 14 слухачів надзвичайних і 7 госпітанток), а на філософичнім виділі 1288 735 слухачів звичайних (129 слухачок звичайних, 233 слухачів надзвичайних, в 31 кандидатах учительського стану для реальних шкіл і 18 фармацевтентів, далше 112 слухачок надзвичайних і 79 госпітанток). На університет в Чернівцях записало ся 937 студентів, з чого припадає: на теологічній виділі 121 (в тім 7 надзвичайних), на правничій виділі 549 (520 звичайних, 26 надзвичайних і 3 госпітантки) і на філософичній виділі 267 (134 слухачів звичайних, 7 слухачок звичайних, 68 слухачів надзвичайних, 56 слухачок надзвичайних і 2 госпітантки). Загальне число студентів на австрійських університетах в Долитавщині вносило з днем 31. грудня 1908 р. 25.888. Після численности на першій місці стоїть університет у Відні, а потім слідує університет у Львові, чеський Празі, Кракові, Грацу, німецький в Празі, Інсбруці і в Чернівцях.

Нові землетрясеня. В суботу дало ся в Пальмі чути сильне землетрясенє, підчас чого мешканці оставили скоро свої доми і повибігали на улиці; однак нема ніякої шкоди. Також доносять з Царгороду, що в околиці Сивас сильне землетрясенє наробило дуже багато шкоди.

Люди в рибі. Не далеко берегів Сицилії рибачи з рибачого судна „Чічіно“ убили гарпуном великого дельфіна і тягнули його на шнурах до пристани. Нараз з'явив ся величезний людод, який пустив ся за судном і хотів кинути ся на дельфіна, щоб його првати. Однак риболовам удалось убити гарпунами людодо, котрого враз з дельфіном притаскали до пристани. Тут розпороли людодо і в його нутрі знайшли отсі річи: дві позі, дві руки і одну голову якоїсь дівчини, пару ніг старшого чоловіка і голову середнього віку мушниц, та пару його ніг. Не могли пізнати чи се були части тіла. Людод, в якому знайдено те все, був великих розмірів: Голова його мала 1 метр 25 центм. довжини, а 80 центм. завгрубшки.

Оповідки, іменованя і т. п.

З „Українського Касина“ в Чернівцях. На загальних зборах „Українського Касина“ в Чернівцях рішено між иншим придбати для касина і замісцевих членів. По мысли сего рішення звертає ся виділ „Українського Касина“ в Чернівцях до всіх членів „Української поступової партії“ на провінції а просьбою, щоб як найчисленніше вступали до касина. Вкладка для замісцевих членів вносить всего 3 корони на рік, за що мають право користати з касина кожного часу. — За виділ „Укр. Касина“ в Чернівцях: *Др. Кость Клим*, голова. *Др. Дмитро Коропатницький*, секретар.

З церковних справ. Перенесено гр. пр. пароха Григорія Лаузу з Хлівища до Шипота приватного а Едмандова Драчницького з Шипоту прив. до Хлівища. Гр. пр. прав пароха Василя Рудейчука в Пядиківцях іменовано парохом в Драчницях, а сотрудника в Пресекарені Адріана Лупастина сотрудником в Дорна-Ватрі. Митрополит др. Репта висвятив в неділю окінченого богослова Юрія Падурку на дякона.

Загальні збори „Січ“ в Шубранці відбудуть ся дня 7. марта с. р. о годині 4-ій по полудни в хаті господаря Лий Ластівки Георгія. Порядок нарад: 1. Справозданє старшини. 2. Справозданє касове. 3. Вибір старшини. 4. Вільні внески. — *Николай Якубач* кошовий.

На драматичнім представленю в бурсі Федьковича зложили наддатки слідуєчі Добродії (в коронах): Інсп. Ол. Купчанко 5, др. Гузар 150, посол Пігуляк 1, інж. Попович 1, о. Міський 150, проф. о. Бремійчук 150, конс. радн. Галіп 050, учитель Ціганюк 150, п. Ляук 050, др. Дучак 1, учитель Гарас 1, надуч. Іваніцький 1, учит. Романовський 2, урядник Гордий 3, а учит. Киселиця подарував книжочку у висоті 10 кор. За сі щедрі датки складає шановним Добродіям сердечну подяку. — *Заряд бурси.*

Надіслане. Отсим складаємо Вп. Евг. Стрийському ц. к. нотареві в Кіцмані сердечну подяку за безплатне зареєстрованє статутів для нашої спілки. — За Заряд Торговельної Спілки в Суховерхові: *Василь Олексюк*, справник.

Із штуки і літератури

Репертуар міського театру. Вівторок: „Die Afrikanerin“, опера в 5 діях Г. Маєрбера. Середа: „Frau Warrens Gewerbe“, драма В. Саа в 4 діях. Четвер (бенефіс Г. Ореллі): „Tantris der Narr“, драма Ернста Гардта в 5 діях. Пятниця: „Die Dollarprinzessin“, оперета Льва Фалля в 3 діях.

Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. Рік 1908 Кн. VI. — Зміст: 1. Студії з істор. церк. унії. І. Ісидорова унія написав Богдан Вучинський (Кінець буде). — 2. Угорщина і Польща на початку 18. віку написав Ст. Томашівський (Дальше). — 3. Матеріяли московського „Архива Міністерства Юстиції“ до істор. гетьманщини, подав Ів. Джиджора. — 4. Ем. Коритко, забутий слаовнянський стенограф, подав Ів. Франко. — 5. Поетична творчість Олек. Духновича, подав Ів. Созанський. — 6. Miscellanea: а) Кілька пісень кн. XVII поч. XVIII. вв. под. В. Перетц; б) До істор. Коліївщини, под. В. Щурат; в) Вірування Гуцулів про бурі з останних днів червня 1885 р. под. З. Кузеля. — 7. Наукова хроніка: Огляд часописей за р. 1907. — 8. Бібліографія (рецензії та справозданя). — 10. Оголошеня.

Ukrainische Rundschau ч. 3 за март. Зміст: Die Krise in Oesterreich und die Ruthenen. Vom Reichsratsabgeordneten Dr. Eugen Lewickij. — Das Parteienwesen in der Ukraine. Von Sergius Jefremow. — Die wirtschaftliche Zurücksetzung der Ukraine Von — r. — Die Lage der Ruthenen in der Bukowina. Vom Reichsratsabgeordneten Ilja R. v. Semaka. — Das ukrainische Privatschulwesen. Von Konstantine Malytzka. — Die Ausländer über die Ukrainer. Von Dr. Zeno Kuziela. — Aus der ukrainischen Lyrik: Iwan Franko. Uebersetzen von M. Kitschura. — Der erste ukrainische Kongress für Volkswirtschaft und Aufklärung. — Oesterreich am Scheidewege. Von Osyp Turjanskij. — Revue für den Monat Jänner 1909. — Aus Litauen: Die katholische Kirche als Polonisierungsmittel. Von Lenas. — Büchereinflauf. — Neuer Tauschverkehr der Ukrainischen Rundschau.

† Посмертні вісті.

Іван де Архип, управитель народної школи в пенсії, упокоїв ся по короткій і тяжкій недугі в суботу, дня 27. лютого с. р. в 66 році життя. Похорони відбули ся в Кліводині в понеділок, дни 1. марта с. р. о годині 1-ій по полудни. В. Я. п.!

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 1. марта 1909.

Кольонія, 1. марта. (Кб.) „Kölnische Zeitung“ доносить з Білгороду, що Туреччина за порадою Франції заборонила перевіз воєнного матеріалу до Сербії.

Тегеран, 1. марта. (Кб.) З Решту приходять занепокоючі вісті, що революціонери ставлять кріпости і кладуть міни, щоб не дати війську наближати ся. В Тегерані мешканці дуже занепокоєні і просять помочи у чижих посольств. В столиці ширять проклямації, що в кількох днях будет місто збомбардоване.

Париж, 1. марта. (Кб.) „Agence Navas“ доносить з Царгороду, що проводир перських революціонерів, що живе поза границею, приїхав сюди в переїзді до Перзії. Він заявив, що революціонери протягом одного місяця спричинять відновленє конституції в Перзії.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковині. — Приймає вкладки щадничі і опростовує їх на 5%. — Пай вносить 40 К і платимо 6%, виписує 2 К. — Родимий! Хай клич „свій до свого“ відібає ся голосним відгомном по цілій Буковині і най кожний, що почуває себе щирим патріотом-Українцем складає свої ошадности в „Рускій Касі“.

Прієднуйте нам нових членів. Дирекція.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шежтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад осінніх і зимових артикулів: **Капелюхи** з льодену, фільцу і плішу, з ц. к. над-
вірних фабрик капелюхів В. Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів G. Borsalino.
Шапки з льодену, футра і сукна різного рода. — **Плішові і суконні чепці** (капузи) для дітей. — **Шалі і хустки** з вовни і шовку. — **Біле** для панів і дітей, біле і у красках, ковнярики, маншети, краватки, обгортки, рукавички, пань-
чохи, шкарпінки, шельки, палички і камизельки. — **Великий склад черевиків**, найелегантніше виконане, для панів,
пань і дітей, як також американські черевики так звані Goodyaer Welt. — Найбагатший вибір у товарах **футряних**
і волічкових різного рода. — **Артикули для саночників**. — **Артикули до подорожи**. — **Ноци** плішові і з верблюдової вовни.
Правдиві петербургські кальози. **Замовлення з провінції дешево і сейчас.**

Загальні збори каси пож. і шад. для громади Калинівців н. Ч., відбудуться в неділю, дня 14. марта 1909 о 3. годині пополудни із таким днєвним порядком: 1. Справозданє касове і білянс за рік 1908. 2. Вильосованє і вибір 2-ох членів старшини. 3. Вильосованє і вибір членів ради надзорчої. 4. Ухвала щоби осінні головні збори не відбувалися. 5. Вибір касиєра і назначенє платні для него. — *Василь Гішка, начальник.*

Звичайні весняні загальні збори каси пожикової і щадниці для рускої міщанської громади в Чернівцях, ст. 3. з н. п. відбудуться дня 14. марта 1909 о годині 3. евентуально 4. пополудни в сали „Народного Дому“ ул. Петровича чило 2, з слідуєчим днєвним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє касове і білянс за рік 1908. 3. Відчитанє справозданя переведеної ревізії „Сел. Касою“. 4. Доповняючий вибір уступаючих членів до ради надзорчої евентуально і старшини. 5. Установленє відсотків і дивіденд. 6. Вибір касиєра. 7. Вільні внесення. — *Иосиф Захарявичев, нач.*

Загальні збори каси пож. і шад. для громади Кичера, відбудуться дня 7. марта 1909 о годині 1. попол. в домі Івана Субчинського ч. 62, із отсим днєвним порядком: 1. Справозданє старшини за минувший рік. 2. Справозданє касове. 3. Зміна параграфу 21. в статуті. 4. Звіт про средства і знаряди пожарні. 5. Устава вкладки членської. 6. Вибір старшини. 7. Вільні внесення. — *Старшина.*

Угорське вино

біле і червоне, гвар. природне, приємне в смаку, забезпечене против морозу достарчає поштою у бочівках по 4 1/4 кг. оплачено а іменн.: з 1907 р. — К 3-50; з 1905 — К 3-90; з 1904 — К 4; з 1900 — К 4-60; з 1895 — К 5; з 1890 — К 5-80; з 1885 — К 7.

Мід пчільний з цвєтів, найліпший десеровий, пушка 5 кильог. — за 7 корон 25 сот. опл. висилає L. Altneu, Versecz, Süd-Ungarn. 30 (3-5)

В СКЛЕПІ

„Дукр. Видавничої Спільни“ в Чернівцях, ул. Північна число 6. (побічна від жидівської) (—) можна получить всі прибори до писаня як також Апробовані взори до краснописи.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ аптикара др. Ю. Францога

в Терополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних боляв, простудженя, ломаня коестий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Вислака 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтана, в Селетині в дрогерії медичинальній Стернхуса.

Русини! Ждайте у всіх траєках, торговлях і крамницях лише **тутки і паперці з першої галицько-руської фабрики Егеєна Білінського в Збаражні**. — З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сєняві, 10% на школи і бурси Тов. педагогичного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках. — Держім ся покликку: **Свій до свого.** 138 (—)

Молочне мило лелійне з коником

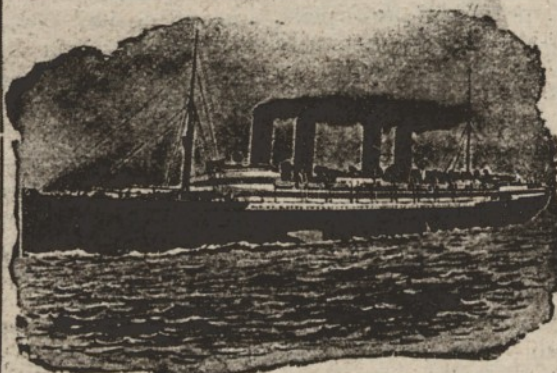
найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинок українська часопись на німецькій мові, що аступає інтереси українського народу перед культурним сьвом, виходить раз на місяць в обемі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. Є обовязком кожного інтелігентного Русина передплачувати сю часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII 3 Frauenfelderstrasse, 2.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою п. к. краєвою управою концесіоноване

Міжнародне Бюро Подорожи „СВІТ“

Середній і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1. 165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки і т. д. і т. д.

Карти на желізницї європейські, канадійські та американські. Карти на спальні вози. — Карти прогулькові та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Найперше і найбільше буковинське етаблісєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ, уніформів і ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцова фарбарня і знаменита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ І ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Русна ч. 15.

Мірні ціни.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціни даром і оплатно.

Філія:

ул. Кручена ч. 1а теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

Найстарший товаровий дім В. БАЛЬТІНЕСТЕР Найстарший товаровий дім

Чернівці, ул. Головна (Енценберга) ч. 3.

Заложений в р. 1873.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хінського срібла В. Бахмана і Ски у Відни.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відни, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попєра в Хрудимі, Ант. Чапека у Відни.

Телефон: число 301.

Лякерки, черевики і мешти.

Циліндри і кляки.

Ріжнородні Рукавички.

Панчохи і шкарпінки у ріжних красках.

Мужескі фраківі сорочки.

Ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Вахлярі, цигарнички і пера струєві.

Шовкові шалики.

Боа з пер.

Шовкові шарфи і відзнаки на баль.

Парфуми і мила, пудри, щіточки і гребні.

Черевики до снгу і кальози найліпшої сорти.

Самостійний склад Саночок із льобєньської стали і фєніксу по цінах фабричних. Ріжнородні деревляні Скі і всякі артикули для саночників.

Товари футряні і вовняні по знижених цінах, як також ріжні зимові артикули.

Рушницї, збруя і мунїція.

Вадає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.